

DOBITNICA

»ZA PORABJE«

ANDREJA

KOVAČ

STR. 2

REJČ MA

OVOJO MAUČ

STR. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 2. oktobra 2008 ☼ Leto XVIII, št. 40

Slovenija: 5. parlamentarne volitve

NOVO VLADO BO POSKUSIL SESTAVITI BORUT PAHOR

Po petih parlamentarnih volitvah bo novo slovensko vlado poskusil sestaviti predsednik Socialnih demokratov - SD, Borut Pahor. Socialni demokrati - rezultati še niso uradni - so dobili 30,5 % glasov kar pomeni 29 poslancev, Slovenska demokratska stranka - SDS dosedanjega premiera Janeza Janše 29,08 % glasov, kar ji zagotavlja 28 poslanskih sedežev, sledijo nova stranka Zares, ki jo vodi Gregor Golobič, Demokratična stranka upokojencev - DeSUS s predsednikom Karlom Erjavcem, Slovenska nacionalna stranka - SNS Zmaga Jelinčiča, Slovenska ljudska stranka skupaj s Stranko mladih Slovenije - SLS+SMS z Bojanom Šrotom in Liberalna demokracija Slovenije - LDS na čelu s Katarino Kresal. Štirih odstotkov glasov, kar je pogoj za vstop v Državni zbor, ni uspelo zbrati Novi Sloveniji - NSi Andreja Bajuka in še več malim strankam. V Državnem zboru bo Pomurje zastopalo 5 poslancev, med katerimi je uspelo dr. Lászlu Gönczu premagati dosedanjo narodnostno poslanko Mário Pozsonec, medtem ko Roberto Battelli ostaja poslanec italijanske narodnosti. Volitev se je udeležilo 62,2 % volivcev. Največja poraženka je NSi, ki jo vodi finančni minister dr. Andrej Bajuk, iz Prekmurja je bil njen poslanec Jožef Horvat.

Premier Janez Janša čestita predsedniku SD Borutu Pahorju
fotografija: www.delo.si

Ceprav ob pisanju uvodnika še ni uradnih rezultatov, ker niso prešteti glasovi iz tujine in ker se je na rezultat na nekaterih voliščih pritožila SDS, je zelo verjetni mandatar za sestavo nove vlade prvak SD Borut Pahor, kar pomeni zasuk k levosredinski politični naravnosti Slovenije. Zaveznitvo treh strank: SD, Zares in LDS nima dovolj glasov - 46 poslancev od 90 jih mora glasovati za novo vlado, zato se bodo kmalu začeli uradni pogovori, katera stranka se bo pridružila levemu trojčku. Najpogosteje omenjajo DeSUS, izključena ni tudi SNS+SMS, medtem ko mandatar ne razmišlja o veliki koaliciji z doslej vodilno Slovensko demokratsko stranko pa tudi Zmaga Jelinčiča - SNS, naj ne bi mikalo članstvo v vladi Boruta Pahorja. Najprej morajo postati volilni rezultati uradni, potlej se bo

bomo spoznavali ta mesec, ko se bodo nadaljevala pogajanja o sestavi nove vlade in seveda o novih ministrih, ki bodo prevzeli posamezne resorje. Čeprav so že zakročila imena bodočih ministrov, med njimi ni ministrskega imena za Slovence v sosednjih državah in po svetu, kar predvideva pred dvema letoma sprejeti zakon, po katerem bo vnovič, kot pri prvi vladi, ta resor vodil minister in ne državni sekretar. Med možnimi kandidati za

Franc Jurša - DeSUS, župan Ljutomera, in Miran Györek - SNS, profesor in prevajalec. Kakor so se zamenjali vsi pomurski poslanci, bo tudi sicer v novem sklicu v državnem zboru vrsta novih obrazov. Tudi znana imena iz slovenske politike niso dobila dovolj glasov za poslance, denimo zunanji minister dr. Dimirij Rupel - SDS ali Tone Anderlič - LDS. Zanimiv je pogled v podatke, ki kažejo, da je v 8. volilni enoti, kamor spada tudi Pomurje, dobila SDS Janeza Janše 31,86 % glasov, Socialni demokrati Boruta Pahorja pa 23,01 % glasov. Slednji so bili v ospredju v osrednjem delu Slovenije in na Primorskem. Izjavi po volitvah; Borut Pahor, SD: »Moja želja je bila že v predvolilni kampanji, da ljudje glasujejo za SD in ne zgolj proti obstoječi vladi, kajti glasovi razočaranih po navadi niso glasovi, ki bi tudi v težkih trenutkih razumeli nekatere poteze, ki jih je treba narediti, da se stvari premaknejo naprej.« Janez Janša, SDS: »V zadnjem tednu so bili opazni nekateri trendi, ki bi lahko pripeljali do takega rezultata, prišlo je do izjemne mobilizacije tranzicijske levice na ideološki osnovi in do zelo opaznega pristranskega angažiranja tranzicijskega velekapitala prek svojih medijev.«

Ernest Ružič

Možna razvrstitev devdesetih poslancev, med katerimi sta vse od leta 1992 zagotovljena sedeža italijanski in madžarski narodnosti v Sloveniji.

predsednik države dr. Danilo Türk odločil, komu bo podelil mandat za sestavo nove vlade. V posebni izjavi je pozval k tvornemu obnašanju zmagovalcev in poražencev na volitvah in poudaril, da si želi pogovore brez etiketiranja in teorij o zarotah. Koliko bodo zmagovalci in poraženci spoštovalipredsednikoveželje,

zunanjega ministra omenjajo predsednika stranke Zares Gregorja Golobiča, dolgoletnega tesnega sodelavca pokojnega predsednika vlade in države dr. Janeza Drnovška. Ob Lászlu Gönczu so pomurski še Anton Kampuš - SD, sicer gornjeradgonski župan, mag. Radovan Žerjav - SLS, aktualni prometni minister,

Dobitnica »Za Porabje« Andreja Kovač dela za pokrajino ob Rabi

Andreja Kovač je ena od letošnjih dobitnikov priznanja Za Porabje. Kot sem imela možnost videti, svoje delo – da bi porabskim občinam zagotovi-

društvom Andovci, katerega vodi Karel Holec, drugi dobitnik priznanja Za Porabje. Ta hiša naj bi v prihodnje postala center Andovcev, kjer bi se lah-

zanimajo za to pokrajino, dobili vse informacije ter se lahko direktno povezali z agencijo. Sedaj dela agencija na projektu Sosed k sosеду (bivši Interreg), v katerega so vključene vse porabske občine in organizacije. Projekt vsebuje naprimer obnovo kulturnega doma na Gornjem Seniku in ustanovitev Hiše porabskih običajev na Dolnjem Seniku. V projekt pa bi še vključili vrtec v Sakalovcih, in sicer bo tukaj težišče na zdravi prehrani. Za Verico pa načrtujejo film o lončarju Karlu Dončecu, ki bi se vrtel v spominski sobi nekdanjega lončarja.

Agencija torej pripravlja in izvaja veliko projektov, ki jih koordinira nagrajenka. Prav med najinim pogovorom so jo po telefonu obvestili, da je agencija dobila podporo iz intervencijskih sredstev Urada predsednika vlade za obnovo strehe domačije v Andovcih in za krušno peč, s tem da morajo to izpeljati do konca leta in seveda pravilno obračunati. Povedala je še, da pri tem pro-

Andreja Kovač je zaposlena na Generalnem konzulatu RS v Monoštru. Na posnetku z generalnim konzulom mag. Dragom Šiftarjem

la čim več sredstev za razvoj – opravlja s srcem in polnim navdušenjem, tako da si je priznanje res zaslužila.

Kot je povedala, ji je priznanje v veliko čast, in jo spodbuja, da svoje delo opravlja še bolj aktivno in mogoče še bolj uspešno.

Andreja že deseto leto dela na Generalnem konzulatu RS v Monoštru, poleg tega pa od leta 2006 vodi še Razvojno agencijo Slovenska krajina, preko katere je izvedla že več uspešnih projektov. Do ideje za agencijo je prišlo tako, da sta konzulat in Zveza Slovencev na Madžarskem želela pomagati porabskim občinam pri izpolnjevanju razpisne dokumentacije oz. prijavnice za razna evropska sredstva. Tako je ZSM leta 2006 ustanovila agencijo, ki se lahko sama prijavi na razne razpise in skrbi za izvajanje projektov, saj samouprave za to nimajo ne dovolj denarja ne ustreznih kadrov. Agencija je najprej sestavila razvojni načrt, v katerem je določila, katera so tista področja, ki jih lahko razvija. Leta 2007 je bil največji projekt agencije – ki se še izvaja – domačija v Andovcih, ki jo je Agencija kupila skupaj s Porabskim kulturnim in turističnim

ko prebivalci družili, saj Andovci nimajo kulturnega doma.

Leta 2008 se je Agencija prijavila na razpis Ministrstva Republike Madžarske za samouprave. Pri tem projektu gre za turistični marketing Porabja, ki vsebuje turistični vodič za Porabje, ki je sestavljen tako, da je na eni strani zemljevid, na drugi strani pa opis Porabja

Na sejmu »Podeželju v mestu« v Mariboru s sodelavci in nekaterimi porabskimi kmetovalci (Andreja Kovač na sredini)

v štirih jezikih, to je v slovenščini, nemščini, angleščini in seveda madžarščini. Agencija se zavzema tudi za to, da bi Porabje imelo blagovno znamko, kar bi dalo porabskim izdelkom prepoznavnost. Tretji del tega projekta pa je spletna stran, ki bi bila povezana z nekaterimi že obstoječimi portali, preko nje bodo lahko tisti, ki se

jektu zelo dobro sodelujejo s Porabskim kulturnim in turističnim društvom Andovci. Medtem ko se ona prijavlja na razpise, društvo pomaga pri izvajanju projekta, saj oni nadzorujejo dela in dajejo nasvete.

Andreji iskreno čestitamo in ji želimo še veliko uspeha.

Nikoletta Vajda

Primož Trubar v Budimpešti

REFORMACIJA JE PROCES, KI ŠE TRAJA

Slovensko veleposlaništvo v Budimpešti je pripravilo slovesnost v počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja. Na zelo dobro obiskanem dogodku je o pomenu Primoža Trubarja govoril škof evangeličanske cerkve na Slovenskem mag. Geza Erniša, prekmursko podružnico Protestantskega društva Primož Trubar je predstavil Geza Farkaš, sodelovanje med slovensko in madžarsko

evangeličansko cerkvijo pa je pozdravil škof te cerkve Péter Gáncs. Dejal je, da cerkvi dobro sodelujeta, čeprav sta številčno majhni, temelj sodelovanja sta evangelij in reformacija. Prireditel so popestrili člani rakičanskega fotokluba, ki so pripravili razstavo o evangeličanskih cerkvah v Prekmurju.

Škof Erniša je poudaril, da je bil Primož Trubar slovenski in evropski intelektualec, ki je že govoril in pisal o slovenski deželi. Med protestantizmom je prekmurščina s Štefanom Kuzmičem postala knjižni jezik. Škof je tudi poudaril, da smo s Trubarjem dobili tudi slovensko cerkev.

Ob tem, da se počasi končuje Trubarjevo leto, škof Geza Erniša pravi, da smo v Sloveniji spoznali, kako velika je njegova dediščina. Marsikaj iz Trubarjevega življenja še ni raziskano, na kar so opozarjali na letošnjih znanstvenih srečanjih, slavnostnih akademijah in drugih dogodkih, ki so se zvrstili v Sloveniji, Nemčiji in med zadnjimi tudi v Rimu. Manj raziskano je Trubarjevo teološko delo in poslanstvo.

Delo pomurske podružnice Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, ustanovljenega pred petnajstimi leti, je predstavil Geza Farkaš in poudaril dobro sodelovanje z evangeličansko cerkvijo na Slovenskem.

V prostorih slovenskega veleposlaništva je postavljena razstava tridesetih fotografij desetih avtorjev rakičanskega fotokluba. Na fotografijah je večina evangeličanskih cerkva z detajli iz notranjosti.

Na slovesnost so prišli člani Slovenskega društva v Budimpešti, slovenski gospodarski predstavniki in slovenski generalni konzul v Monoštru Drago Šiftar. Predsednica Slovenskega društva Irena Pavlič je bila navdušena ob dogodku na veleposlaništvu, zlasti pa ob tem, kar je o Primožu Trubarju povedal škof Geza Erniša. Protestantski duhovnik in pisatelj Primož Trubar je pomembna osebnost za Slovence v Budimpešti, čeprav jih je večina katoliške vere. Zato bo letošnji Slovenski dan v Budimpešti 18. oktobra posvečen življenju in delu Primoža Trubarja.

S prireditvijo je bil zadovoljen tudi veleposlanik Ladislav Lipič, kajti to, za kar se je zavzemal Primož Trubar, je pomembno za Slovence na Madžarskem tudi zdaj: ohranjanje in učenje slovenskega jezika in kulture.

Tekst in fotografija: E. Ružič

Slovenci iz Subotice v Porabji

V Subotici (Szabadka) v Vojvodini (Vajdaság) v največšem

Gostiteljica Klara Fodor, sekretarka Slovenske zveze, in Jože Šlemer, steri se je naraudo na Verici, zdaj pa živi v Subotici

številni žive vogrski narod, žive pa slovenski narod tū, če gli dosta menja. Kakoli je malo Slovincov, so dōjn ustaurili svojo Slovensko društvo Triglav, ka etak želijo vkūper držati te mali narod, goučati pa svojim mlajšom prejk dati slovensko rejč pa kulturo. Pred lejtj gnauk na ednom Državnem srečanji Porabski Slovincov smo se leko spoznali z možakom Jožetom Šlemerom (Mécin Djauži). Kak smo tistoga ipa leko zvedli od njega, je bijo rojen v Ritkarovci, depa kak mali pojbič je mogo pištiti nej samo svojo rojstno ves, liki svojo domovino tū. Zgodovina (történelem) našoga rosaga ma je držino raztrgala pa ga je pregnala daleč od Porabja. Dugo pa dolgo je mogo čakati, dočas je leko nazaj staupo na zemlau

Pevski zbor iz Subotice

svoje domovine. Že kak zrejlj človek, 1996. leta je leko spuno svojo željo, ka ga je mantrala od mlašeči lejt. Od tistoga mau

je pa zvekšoma vsakšo leto bar gnauk doma v Porabji. No, njegov

va želja je bila naj nijvi Slovenci tū leko spoznajo vrednosti Porabski Slovincov. Najbole so ga

Domanja publika, med njimi verički župan Andraž Dončec

zgrabile domanje lejpe pesmi. Samo ka smo trno daleč eden od drugoga, z avtobusom kaulek

šest vōr. Tau pa košta tū. Možak Šlemer se je obrno na Slovensko zvezo, stera je omogaučila tridnevno paut že več skupinam.

Najprvin je bijo pozvan pevski zbor z Gorejnoga Senika, potistim ljudske pevke iz Števanovec, ljudski pevci z Gorejnoga Senika, lani pa mlašeča folklor iz Števanovec. Pevska skupina Sombotelske spominčice je pa s pomočtjav Slovenskoga drōjšta pa samouprave leko prišla v te dalečni kraj. Med tejm časom se njim je pršikalo vkūper prinesti en pevski zbor.

Na Slovenskoj zvezi se brigamo za tau tū, naj nijvo lūstvo, nijvi pevski zbor tū leko pride do nas v Porabje. Oprvin smo njim pripravili nastop na Gorejnem Seniki, letos v petek, 19. septembra, pa na Verici-Ritkarovci. Mlajši pa mladi so zašpilali dve lutkovne igre, so naprej dali pesmi v knjižnoj slovenskoj rejči,

pevski zbor je pa zapopejvo par prekmurski, porabski pesmi tū, kak povejmo Nede mi več rasla ali Kje so tiste stezice. Tak goste kak domanjo lūstvo smo želeli razveseliti šče s porabskim programom tū. Gora sta šče staupila mlašeča folklor iz števanovske šaule pa Duo Fodor gledališke držine Nindrik indrik, skupine Slovenske zveze. Če smo že prišli v rojstno ves možaka Šlemera, smo ga organizatorji zaprosili, naj on tū pozdravi, tapovej svoje mišljenje svojim domanjim lidam. Leko povejm, ka smo bili fejs radi, ka se je verički kulturni daum napuno pa tau zvekšoma z domanjimi lidami. Župan Andraž Dončec je velko poštenje pokazo do gostov pa Slovenske zveze ranč tak, ka je dvorano dau pripraviti pa je sam tū prišo na program, brezi toga, ka

bi se ma posaba molili. Tau je v nisterni vasaj sploj nej šega več. Škoda! Za tašno ves je rejsan vredno pripravlati program. Baug plati vsejm domanjim!

Lutkovna skupina Slovenskega društva Triglav na nastopi na Verici

Gostje iz Vojvodine so na drugi den, v soboto bili pozvani v Sombotel, v nedelo smo ji pa pelali v Andovce, v najmenšo, dōjšno pa najbola bogato ves v Porabji. Med potjav smo se stavili v števanovskoj cerkvi pa nota pokazali glavni trg pa samo ves. Karči Holec, predsednik Porabskoga kulturnoga in turističnoga drōjšta pa Slovenske samouprave v Andovci,

omogaučila. Tašne gustušoške, lejpe sklejce sta vōpostavila z domanjim djestinom, kak šunka, klobasi, krōj, mleti cvirki..., ka se dosta vertinj leko skrija pred njima. Najbole za dobro smo pa vzeli vsi, ka sta pripelala z daumi kala, naj nas leko s toplo ižov čakata, če je že tak ladno vrejmen bilau ranč te dneve. Po mojom se v Andovci vsakši furt, z menov vred, trno dobro pozna

Slovenci iz Vojvodine pri »Malom Triglavi« v Andovcaj

nas je pozdravo pred originalno staro kučov drōjšta, dosta vse pripovejdo od svoje vesi pa nota pokazo mali Triglav, simbol slovenstva. Karči Holec si je v moji očaj že davnik zaslōjžo, ka gdakoli dem k njim s kakšnimi gosti od Slovenske zveze, ga furt nota pokažamo. Mamo ka prajti od njega, gnes je en najbola ijrašnji, aktiven mladi Slovenec v Porabji, steri najbola s svojim

zatok, ka so tej domanji lidgé trno baratšagoški, lepau gora primajo vsakšoga, so prausni pa majo nišno posebno dobro dōjšo pa srcé. Baug plati vsejm!

Naši gostje so se po obedom v restavraciji Lipa zadovolno poslōvili pa srečno napautili domau.

Klara Fodor
Fotografije:
Gyöngyi Bajzek

OD SLOVENIJE...

Predsednik Türk spregovoril pred 63. Generalno skupščino ZN

Predsednik republike Danilo Türk je v govoru pred 63. Generalno skupščino Združenih narodov predstavil svoj predlog za reformo Varnostnega sveta ZN. Poleg tega je imel tudi več dvostranskih srečanj, med drugim s predsednikoma Kolumbije in Albanije, Alvarom Uribejem in Bamirjem Topijem.

Türk je v govoru pred 63. Generalno skupščino ZN med drugim predstavil svoj predlog za reformo Varnostnega sveta ZN ter poudaril, da je v tem času za ZN ključnega pomena preoblikovanje oziroma transformacija. Türk je dejal, da morajo Združeni narodi določiti področja, kjer je potrebna transformacija, in zastavil vprašanje, ali so ZN sploh sposobni ustvarjanja družbenih, političnih in gospodarskih sprememb ter kaj je potrebno storiti na področju najbolj občutljivega mandata ZN, to je ohranjanja mednarodnega miru in varnosti.

Türk je omenil tudi boj proti podnebnim spremembam oziroma segrevanju ozračja. »Bitka za skupno prihodnost bo dobljena ali izgubljena na okoljski fronti. Celotno Varnostni svet ZN je spoznal nujnost reševanja vprašanj okolja in različne negativne posledice, ki jih lahko imajo ta vprašanja za mednarodno varnost,« je dejal Türk in poudaril, da bo za to potrebno globalno partnerstvo.

Po zamisli predsednika Türka bi bilo v Varnostnem svetu ZN poleg sedanjih petih stalnih članic s pravico veta (ZDA, Rusija, Francija, Velika Britanija, Kitajska) dodanih še šest stalnih članic z vseh koncev sveta. Nestalne članice bi bile razdeljene v dve skupini. V prvi bi bilo do največ 12 držav s pogosto rotacijo, ki bi se v Varnostnem svetu izmenjavale vsaki dve leti, tako da bi bilo v vsakem mandatu šest držav iz te skupine. Preostalih osem nestalnih članic bi bilo izbranih na podlagi regionalne zastopanosti. Tako bi skupno dobili do največ 25 članic VS ZN.

Predsedniku republike Danilu Türku so nato v okviru obiska v New Yorku na pravni fakulteti Touro podelili prestižno nagrado Arthurja J. Goldberga za izjemen prispevek pravni stroki.

V kratkem časi smo dvakrat bili s Slovenskim društvom iz Budimpešte doma v Porabji. Na konci augustuša na državnem srečanju Porabskih Slovencev, zdaj 13. septembra pa na 10. obletnici Slovenskega doma v Monoštri. Velki svetek je bijo za Porabske Slovence. Leko smo radi, ka mamo takšen dom. Mislim, ka je te dom vsakšoga Porabskoga Slovenca, gde koli živé v rosagi. Mi tak čütimo v Budimpešti, ka je naš dom tö. Tak smo se leko pelali v Monošter, ka nam je Zveza Slovencev plačala avtobus, ovak nej bi mogli, najlepše se zahvalimo.

Svetek se je začno s sveto mešo v Varaškoi cerkvi. Mešo sta darovala dekan Lojze Kozar pa župnik Dejan Horvat iz Slovenije. Kak vsigdar, zdaj so tö lejpe bile reči gospauda Kozarja. Po maši je v gledališči bijo kulturni program enkrat. Našim članom se je najbola vidlo špilanje Dua Fodor. Tej dvej sta rejsan tak špilale, ka smo se vönasmedjali. Čestitamo!

Fajnska je bila pogostitev, küjarji so se fejs vöpokazali tak domanji kak iz Slovenije. Na konci, večer pa šče ognjemet lejpi, no in cejli večer muzika. Tak ka se je vsakši dobro počüto in nam ostanejo lejpi spomini.

Slovinci iz Budimpešte smo

Velki svetek v Monoštri

se na drügi den v nedelo, 14. septembra, srečali s Slovensko urad župana, tü smo pa poglednili spomenike cistercijancov.

Peštarge pa Erika Köleš pred varaškim muzejem Avgusta Pavla

samoupravo Monošter-Slovenska ves. Če smo v Porabji, vnoči nedemo nazaj, zato se na drügi den vsigdar srečamo z domanjimi. Tak je bilau zdaj tö. Lejpi program so nam vküp postavili člani samouprave. Erika Köleš Kiss nas je čakala pred Muzejem Avgusta Pavla. Muzej nam je spoj lepau notri pokazala Micka Svetec, ki dela tam. Muzej je že 25 lejt star. Zdaj je razstava *Ruta in predpasnik* (Vacalejg pa förtok, kak mi pravimo). Vse razstave je pripravila Marija Kozar Mukič. Vse razstave smo si poglednili. Črno künjo, kakšna je bila iža na vesi, lončarstvo. Našim članom se je spoj vidlo, ka so šče nej tam bili. Potejm smo pa šli v

Tü je bijo njini samostan pa cirkev so tüdi oni meli.

Bili smo šče v welnes kopališči. Tü sta se že pridružila nam Iluška Bartakovič (ona je predsednica samouprave) pa Feri Nemet iz Slovenske vesi. Kopaljšče je lejpo pa dobro vögleda, samo ka je prej za največ lüdi drago.

Odtec smo se pelali v Slovensko ves. Sedli smo si v posebni sobi gostilne. Tü smo se pogučavali, notri pokazali vsakši svojo delo. Erika Köleš Kiss pa Iluška Bartakovič sta nam povedale, kakšne programe majo cejlo leto. Prireditve pa držijo bola v Slovenski vési. Oni tö malo pejnaz majo, ka od varaške samouprave nika ne dobijo. Prva

lejta so kaj dobili, zdaj pa več nika nej. Sploj so nas pogostili. Mi smo je tö pozvali k nam v Pešt, če de takšna prilika, naj se pridružijo skupini pa nas tö obiščejo. So koristna takšna srečanja. Človek se spozna, vse leko zvej od drügoga, ka delajo pa šče kraj ali ves tö spozna, gde je srečanje. Najlepše se zavalimo, ka so nas sprejeli.

Dosta lejpi pauti mamu vsakšo leto, tüdi letos je tak bilau. Ali na 10. obletnico se pelati je čisto drügo, zdaj pa je šče tau bila 10. obletnica Slovenskega doma. Našo lüstvo je prajlo, škoda bi bilau, če bi na tau nej šli, tak je lepau bilau. Vsakši de dugo paumno na te svetek v Monoštri. Lepo je pa veliko delo, gda se naša maloštevilna slovenska manjšina tak gori drži, se lahko pohvali s takšnim domom. Te dom pa Zveza dosti prireditiv mata pa združujeta Porabske Slovence iz cejloga rosaga, tak iz Budimpešte, iz Mosonmagyaróvára in Sombotela. Tau je veliko delo, veliki trüd.

V imeni Slovenskega društva v Budimpešti čestitamo za tau uspešno delo. Želimo, naj naprej tak vküp držijo slovenstvo na Vogrskom, naj tadala tak uspešno delajo, naj nam pomagajo tadala s takšno zavzetostjo kak do zdaj.

Irena Pavlič

Prvi porabsko-gorički kolesarski maraton

Zveza Slovencev na Madžarskem in kolesarsko društvo 1896 iz Monoštra sta 20. septembra organizirala prvi »Porabsko-gorički« kolesarski maraton, ki je bil rekreativne narave in za vse starostne skupine. Tisti, ki so se hoteli udeležiti maratona, so se lahko registrirali med 10. in 11. uro pred Hotelom Lipa. Kljub slabemu vremenu se je na maraton prijavilo 29 udeležencev, med njimi je bil tudi Drago Šiftar, generalni konzul RS v Monoštru.

Udeležence je pred Hotelom Lipa pozdravil predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök in jih seznanil s postajami 42 kilometrov dolge proge. Predsednik je izrazil veselje, da se je kljub slabim vremenskim razmeram – deževalo ni, je pa pihal močan veter in je bilo

Tudi naslednje leto se bodo lahko udeležili maratona, pa morda tudi tekmovanja na krajši progi, o čem se že govori – pa upamo, da takrat ob boljših vremenskih razmerah.

Nikoletta Vajda

Srečanje gledališki skupin v Števanovci

REJČ MA SVOJO MAUČ

21. septembra je Slovenska samouprava Števanovci organizirala srečanje gledališki skupin, na stero je pozvala tri skupine: gledališnike Kulturnoga društva »Rožika« iz Trdkove, gledališko skupino Kulturno-umetniškoga društva Budinci

šom klasi se gvüšno najde eden takšen Janezek (v madžarski vicaj je tau Móricka), steri je lagvi kak stau vragauv, ne vči se, ne napiše domače naloge. Janezek v toj igri je ranč takši, dapa gda ga šče leranca na red pobrati, naprej potegne svojo »karto.

bi pa pauleg toga, ka se plesat vči, bi malo kaj šlato pa se stiskavo tö. Z merov pa okusom

gnešnjoga časa tö. Po senjaj, kak ta pisale knjige, ka bi si za tiste pejnaze, ka z njimi zaslužiči

»Janezek, pa si nej napiso domače naloge!«
(KUD Rožika iz Trdkove)

in Duo Fodor iz Gledališke držine Nindrik-Indrik. Nastopajoče pa publiko je pozdravila predsednica slovenske samouprave Agica Holec.

Un je prej čüu, kak sta leranca pa snažilka šinfale prejdjnoga, ravnatela. Zatok pa pá on dobro skauz pride. Ka bi nej vözloboto ravnateli, ka je čüu, ma tak leranca kak snažilka data pejnaze za sladoled (fagyalt).

Člani Kulturno-umetniškoga društva Budinci so posrečeno kombinirali igro pa ples. V skeči gre za mladoga moškoga, steri ma dveje lejve nogé, zatok z njegvo ženo na balaj vsigdar drugi plešajo. Rad bi se navčo plesati, za leranco ma padaš ponidi svojo ženo, stera dobro zna

plesati. Pa tam je tö dvakrat v redej stala, gde so talali lampe. Ka je gvüšno Vogrinka, si pa leko mislimo po tejm, ka slovenski guči z vogrskim naglasom (hangsúly), törska je pa tö, pri iži gvüšno ona lače nosi. Moški, steri je batrivnost daubo od vina tö, steroga je s padašama spiu,

»Vino mi korajžo da!« (KUD Budinci)

prpravlene prizore ešče bole popestrita glavna lika, stera sta bila s srečno rauko vöodebrana. Na konci pa te tak notri pridejo v plesanje, ka vküpspravijo fol-

ta, küpile glasbeno škir za šoubiznis, brž goraprideta, kak leko ležej bogate gratata. Najbaukše bau, če ženi od prejdjnoga vöovadita, ka je njeni mauž dober

»Glé, glé, ka piše prejdjnomi njegva tajnica!«
(Duo Fodor Gledališke držine Nindrik-Indrik)

Najprva so se notrapokazali člani Kulturnoga društva Rožika iz Trdkove, stera vči pa za nji piše tekste Irena Kalamar. S kratkim skečom (jelenet) so nas pelali v svejt šaule, steroga vsi dobro poznamo ali iz tistoga časa, gda smo mi v šaulo ojdli ali iz pripovedjanj gnešnji mlajšov. V vsak-

Gledalci so se na tom programi leko iz srca nasmejali

klorno skupino, stera pokaže par plesov, med njimi sotiš tö, s sterim se je neroden plesalec največ mantro. Besedilo za skeč je napiso Andrej Lainšček.

Program gledališkoga popaudneva je zaključo Duo Fodor iz Gledališke držine Nindrik-Indrik. Naslov kratke igre, steri je napiso pa na oder postavo Miki Roš, je Čisto pa zamazano. Pa če rejsan na prvi pogled mislimo, ka ide samo za senje dveje čistilk (takarítónó), kak bi baukše živele, bogate gratatale (šoubiznis«), če malo bole poslušamo, leko vpamet vzememo, ka so v tej igri socialne nepravčnosti (szociális igazságtalanság)

s svojo tajnico (titkárñó). Gda sta se že cejlak prejkdale tau-ma, ka sta bogate (v misli sta že küpüvale najbaukše autone, šle na lepotno operacijo ptt.), se – kak z neba – čüje glas njenoga prejdjnoga, zakoj ne delata. Tak včasim se spistita nazaj na zemlau, v realni svejt.

Pri vsej trej nastopaj je sküpnö bilau, ka se je čüla žmana domanja rejč, eni so gučali po trdkovsko, drügi po būdinčarsko, tretji po števanovsko, vsi vküper (igralci pa publika) so go pa dobro razmeli. Pa tau je dalo tomi popaudnevi pristnost pa domanjost.

Marijana Sukič

... DO MADŽARSKE

Javni uslužbenci zahtevajo 5,5-odstotni dvig plač

Zaposleni v javnem sektorju za naslednje leto zahtevajo najmanj 5,5-odstotni dvig plač. Predsednik Foruma za sodelovanje sindikatov József Fehér je spomnil, da bo treba v skladu s sporazumom med vlado in stavkovnim odborom naslednje leto povišati dohodke za najmanj štiri odstotke in uskladiti plače z inflacijo. Predsednik sindikata je dodal tudi to, da je vlada obljubila, da bo v primeru uresničitve konvergenčnega programa javnim uslužbencem izplačala dodatek v višini njihove dvotedenske plače. Ker kabinet trdi, da se je program uresničil, ni ovire za februarško izplačilo – je dejal Fehér.

Sežigalnica odpadkov se bo morda gradila nekje drugje

Državni sekretar na Ministrstvu za okolje Lajos Oláh je izjavil, da bo posvetovalna skupina madžarskih in avstrijskih strokovnjakov pripravila predlog za možne nove lokacije za gradnjo sežigalnice pri Heiligenkreuzu. O tem sta se 9. septembra dogovorila madžarska in avstrijska okoljska ministra Imre Szabó in Josef Pröll. Pri posvetovanjih o novih lokacijah bodo sodelovali tudi svetniki Monoštra in Gradišćanske. Glede možnih lokacij bodo upoštevali okoljske zahteve in to, da se bo objekt gradil na lokaciji, ki bo sprejemljiva tudi za občane Monoštra. Lajos Oláh je še dodal, da je avstrijska vlada pripravljena posredovati v zadevi.

Izredni kongres socialistične stranke bo 11. oktobra

Vodstvo socialistične stranke (MSZP) je 23. septembra enoglasno določilo termin izrednega kongresa stranke, ki bo 11. oktobra. Na dnevnem redu kongresa bo obnovitveni program stranke z naslovom Sprava. V okviru tega vodstvo stranke pričakuje tudi pooblastitev za nadaljevanje vodenja države z manjšinsko vlado.

Marija, pomagaj!

Vörno katoličansko lüstvo septembra dvakrat sveti Marijo, Mater Božo. Oprvin 8. septembra na Malo mešo, na svetek Narodjenja Blajžene Devica, za štiri dni pa se spominajo Marijinoga dneva. Kauli te datumaj pa eške v ovakšom cajti v leti se dosta vörnrikov napauti k Marijinim prauškarskim cerkvam ali kapejlam po cejlom svejti. Najbole erično takšo cerkev v Sloveniji najdemo na Brezjaj na Gorenjskom, v najbolje goratoj, sövernoj krajini v rosagi.

Od vsej prauškarski poti je najbolje globko v srci slovenskoga človeka paut k Mariji Pomagaj na Brezjaj. Erični kejp o Blajženoj Devici z detetom v rokej zove vsakšoga, šteri nüca pomauč v stiski, nevoli ali betegi. Prosijo go mladi podje pred začetkom nauve šaule, sneje pred zdavanjom ali materé z malim detetom.

Slovenski človek že več kak 1250 lejt časti Marijo. Za svoj tronuš na Slovenskom si je vöodebrala Brezje, gde so prvo kapejlo na mesti zdajšnje bazilike zozidali leta 1800. Milostivni kejp Matere Bože je v kapejlo prišo v Napoleonovi cajtaj, gda go je molar Leopold Layer iz Kranja namalo. Francuzi so majstra v vauzo zaprli, pa je v stiski obečo Mariji, ka če živ ostane, naredi veuko sveto podobo (szentkép). Tau se je leta 1814 zgodilo, eške gnes leko na sliki vidimo maloga Jezoša, šteri stiska glavau k svojoj Materi, iške go z očami pa bi go rad držo z rokami. Če smo v kapejlici, kamakoli stauipimo, nas Marija vsigder skrb má s svojimi očami.

Ta kejp je brž eričen grato med Slovincami, ojdli so od blüzi pa daleč k brezjanskoj Mariji. Leta 1863 je mlada dekla Marija Tavčar molila pred podobov, pa je zdrava gratala. Svoje palce je vkrajličila, v kisnejši lejtaj je takši botov eške dvejstau petdeset vküpprišlo. Vörnrikom pa so nej samo tej-

love baje v red prišle, liki eške bole düševni betegi. Za zavalo so prauškarge dosta tablic pa kejpov ali fotonov na stejnaj

zlatu. V katoličanskoj Cerkvij je navada, ka svetešnjo okronajo podobe, štere lüstvo najbolje časti. Leta 1907 so

Gda so Nemci leta 1941 prejkvzeli Slovenijo, so mogli frančiškanski menihi (szerzetesek) zbejžati v Ljubljano. Sveti kejp

bojni se je prišikalo povrnauti kejp na njegvo mesto, štero si je vöodebrala sama Devica.

Petdeset lejt kisnej, gda je Slovenija že sam svoj rosag bila, so svetili, ka je lüstvo pred 1250 lejtami krščansko vöro nasé vzelo. Te so v rosag prišli sam Sveti Oča Janez Pavel II., veuki Marijin čestilec pa prvi prauškar na svejti. Gda se je fligar v Sloveniji na zemlau spüsto, so se Peter našoga časa oprvin nej k predsedniki republike, liki h Kralici Slovincov napautili. Pokleknili so pred Marijov z raužnim vejncom, pa goreče molili. Na spomin toga dneva stoji gnes pred bazilikov kip (szobor) Svetoga Očo s pasterskov palcov.

Prauškarge odijo v Brezje cejlo leto. V zadnji dvejstau lejtaj je tam molilo več milijonov vörnrikov. Največ je geste v soboto pa nedelo ali na Marijinaj svetkaj, na priliko na Veuko mešo avgusta. Odiyo v merni dnevaj pa v vöraj trpljenja tö. Odiyo na priliko invalidi (mozgássérültek) tö, štere sprejavajo mlajši, majo pa spauved za takše tö, šteri ne morejo gučati. Pridejo Slovinci s cejloga sveta, vej so pa Brezje gnesden narodno svetišče vsej Slovincov, najvekši slovenski dühovni center. Kopije svetoga kejpa majo naši rojaki vseposedik po svejti, tak v Chicagoni, Buenos Airesi, kak v Londoni pa Müncheni.

Slovenski narod je v parmianauči 1250 lejtaj v Blajženoj Devici Mariji vsigder vüdo neskončno Lejpo, Sveto pa Močno. Našim starcom je bila Marija vsigder prečista Devica, lüblena Matí pa mogaučna Kralica. Miseu na njau je vörnrikom v vsakšoj vöri trpljenja, stiske ali betega dala mauč, vüpanje pa veselje tö. Kejp Marije v brezjanskoj baziliki je davala pomauč vsakšomi, što se je napauto k njej, pa na tüma zmolo: Marija, pomagaj!

Milostivna podoba Devica Marije

kapejle postavili. Geste pa več stau takši knjig tö, gde se je podpisalo več stau gezero prauškarov.

Za telko lüstva bi edna mala kapejlica nej dojšla, zatok so pred več kak stau lejtami nauvo baziliko zozidali. Za deset lejt, leta 1900, je bila cerkev gotova, duga je štirideset mejterov, tören pa je visiki petdeset mejterov. Med štirimi zvonami je najvekši žmeten tri gezero tristau kilogramov. Za vsigder več prauškarov pa so nücali pomočnike pa spauvednike tö. Zavolo toga so eške frančiškanski klaušter pri baziliki zozidali. Pred trestimi lejtami so vözbrodili, ka bi trbölo Marijin kejp v ramek dati, tau so napravili iz zlata, kak liki bi Mati Boža v nadzemski višinaj med raužami bila.

Na kejpi je nej samo cvejtke

ljublanski püšpek Anton Bonaventura Jeglič prosili Svetoga Očo za dopüščenje, pa sta

so v Brezjaj njali, depa ednomi barati se je posrečilo, ka je vnoči podobo odneso s cerkve

Mogaučna bazilika v Brezjaj

mali Jezoš pa njegva mati tak dobila zlato krono.

pa go odpelo v glavni varaš. Samo dvej leti po končanoj

OTROŠKI

NAŠA
ZLATA
RIBICA

KOTICEK

*Svejt je čüdno vküper napravle-
ni. Lidge ne vörvlejo najbole, ka bi se
godili čüdeži. Depa po drugoj strani bi trno
radi bili, ka bi se godili. Te je pa spoj nej čüdno, ka
v zlate ribice ne vörvlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom
potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.*

GOREČA VODA

Na svejti geste vsefele čüde. Depa največ od toga si je človek vözbrodo. Malo od toga je bilou za istino. Dosta več je vö iz človekove glave prišlo. Na, zlata ribica je za istino na taum svejti. Pa goreča voda se je tó zgodila. Nej lidam, ribam se je zgodila. Tou pa je istinsko čüdo.

Biu je tisti čas, gda se drevdje podejra. Pa se je nej podejralo samo v lesej. Kouli potoka naše zlate ribice so tó djauše, vrbe pa drugo drevdje vöpucali. Pa kak je šega, so si možakarge kürili ogenj. Na njem so si špek pa klobasi pekli. Pa segrejali so se tó. Kak bi pa nej, vej je pa eške mrzlo bilou. Pa je eške bole mrzlo gratalo. Eške bole kuste pa vekše vejke so na ogenj zmetali. Tak dosta, ka je trno velki ogenj grato. Takši ogenj, ka ne zgori brž doj. Tak dolgo so delali, ka je že kmica gratala. Zmantrani so šli domou, ogenj pa je pri potoki goro tadale. Ribe so se že prva, kak so začnoli delati, potüliile. Zdaj so pomalek začnile vö nastrgavati spod kamnov. Zlata ribica je tó z njimi bila. Gledale so pa li samo gledale. Če bi roké mele, bi si vejn po očaj menole. Nejsa mogle vörvati. Cejli potok je biu na tistom mesti rdeči od ognja.

- *Naš potok se je gor vužgo,* - so bile cejle postrašene.

V vesi so ništerni lidge vö na okna gledali. Tistoga ognja so nej vidli. Samo so vidli ogenj v potoki, kak bi v gledalo gledali.

- *Naš potok se je gor vužgo,* - so bili cejli postrašeni.

Kak bi pa nej bili, vej pa takšno dun ne more biti.

- *Potok trbej doj pogasiti,* - so se zgučavale ribe.

- *Potok trbej doj pogasiti,* - so se zgučavali lidge.

- *Depa kak,* - so se spitavali edni pa drugi.

- *Vej pa z vodou,* - so prajle ribe.

- *Vej pa z vodou,* - so prajli lidge.

Pa so se po tejm samo z debelim gledali. Kak edni tak drugi.

- *Kak naj gorečo vodou pogasimo z vodou?*

- *Vej pa tou néde!*

V tom časi je ogenj pomalek dola zgoro, samo eške malo se je tü pa tam zosvejtó. Že je pounoč taodišla, je vcejlak vgasno. Ribe so se zmirile. Lidge so se tó zmirili. Kak bi se pa nej, vej je pa čüdo preminoulo. Na drugi den so meli od koga gučati! Gorejla je voda, so si pripovejdali lidge pa ribe tó. Pa so si tadale tumačili, ka je potok sam sebe doj pogaso. Vej je pa potok napravljeni iz vode. Pa se je zato sam sebe doj pogaso. Ja, tou je bilou velko čüdo, od steroga eške gnesden gučijo. Ribe tó.

Depa samo une vejo, ka je zlata ribica nej mejla nika pri vsejm taum. Nikšne čelarije je nej naprajla, ka bi se potok doj pogaso. Tou je un sam napravo. Bar tak vörvlejo.

MLAŠEČI

Miki Roš

KAUT

KUKARCO SMO LÜPALI

Na Dolenjom Seniki (Tanya) so 16. septembra lüпали kukarce skurok po indašnjo. O tom smo pri novinaj dobili dva članka, od vsakšoga objavla-

Nejsa samo lampe flajsno ojdle, liki roké tö.

mo samo en-en tau, ka naj nej bi se ponavljali.

* * *

Predsednik Slovenske samouprave na Dolenjom Seniki Laci Bajzek se je žaugro, ka ma dosta-dosta kukarce, lüstvo pa nema vcüj, ka bi go olüпали. Ništrni v »Tanji« (pristava), gde se on tó drži, smo se zgučali, ka mo ma šli na pomauč. Laci se je nika nej brano, biu je veseli in je začno organizirati. V soboto je pobrau dvej kaule kukarce, 16. septembra smo pa bili pozvani na lüpanje. Pozvau je ljudske pevce z Gorenjoga Senika (v tej skupini un tó popejva), harmonikaša Cirila Kozara iz Martinja pa nas, sausede.

Kauli pau sedme vöre smo se spravili v škedjen, gde nas je čakalo dosti kukarce. Eni so se spravili gor na küp, drugi so pa sejdli po mali staucaj, šamlinaj. Bilau nas je kauli dvajsti. Prva liki bi začnili delati, smo dobili malo krepkoga, nej ka bi nas zeblo po rokaj pa bi nej mogli stisniti kukarce. Venej je tó mrzlo bilau, zato nam je požirek palinke trno dobro spadno. Ženske smo lüpale, moški so pa vezali, dapa nej so zandoleli, zatok jim je na pomauč staučila domanja Marika. Dosta smo se pogučavali, dapa nej so nam samo lampe

ojdle, liki roke so tó flajsno delale. Dosta vicov, stari zgodb smo čüli. Gda smo pau kukarce olüпали, so se odprla škednjina vrata pa je vert Laci sta-

* * *

Tau delo se več tó ne dela tak, kak so ga naši predniki (eleink) delali. Tistoga ipa, gda smo eške mladi bili, smo komik čakali, gda de se kukarce brala, ka mo leko šli lüpat. Cejlo »Vreje«, se pravi s cejloga Janezovoga brega smo ojdli eden drugomi pomagat. Gde je že vse tau? Dosta ji že na nji vi vöolüpa, ništerni pa raj sami vöolüpa, ka te nej trbej drugim nazaj pomočti. Meni se bola vidijo naše stare navade, da se leko srečamo, pogučavamo, vej pa v tom letečem časi si tak malo cajta vzememo za eden drugoga. Kak pevec Andrej Šifrer spejva: »Za prijatelje si je treba čas vzeti«.

Dapa pojmo nazaj k Tošinim. Že sam dolgo nej vidla takšoga lejpoga pauva. Istina je tau

upo z glažami, ka je prej sjüča. Pili smo pa delali tadale. Kauli devete vöre smo zgotauvili,

Gasilska slika

pau škednja kukarce smo ma olüпали pa zvezali. Vse je žuto bilou od lejpe kukarce.

Domanji so se trno pripravili. Kak smo zgotovili, so se pá oprla dvera pa so nam prinesli pogače, reteše (djabočne pa kapüstine), kolače (orejove, goškicove, prazne), v dvej krbülay pa sad. Gda je »naš« Ciril namesto kukarce harmoniko vzeu v roke, smo spoj dobro volau dobili. Spejvali smo, koštavali dobrote, pili žmano pijačo.

Sploj nas veseli, ka smo bili vküper in smo tau staro navado znovič preživeli. Na žalost se tau v Porabji pomalek že pozabi.

tó, ka gde go pauvajo, je dobra zemla pa z Božega blagoslova se tó ne smejmo spozaбити. Flajsne roke so kukarce flajsno vöolüpale. Veselje se je samo po tejm začnilo. Domanji so telko gesti pa piti pripravili, ka če bi nas petdeset bilau, bi tó dojšlo. Po tistim pa smo vküper spejvali stari pa mladi. Najpra svete Marijine, po tistim pa vesele ljudske. Ciril je fude tak vlejko, ka smo mislili, ka se razpaučijo. Korajžno je bilau, lepo je bilau videti vesele obraze. Že za toga volo se je vredno srečati, pomagati eden drugomi kak v stari cajtaj.

**Marija Čato
Vera Gašpar**

PETEK, 03.10.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 TROJČICE, RIS., 9.30 EMIGRANT, KRATKI IGRANI FILM EBU IZ POLJSKE, 9.45 ENAJSTA ŠOLA, 10.15 ŠPORT ŠPAS, 10.50 ŠTAFETA MLADOSTI, 11.30 OSMI DAN, 12.00 CITY FOLK: LJUDJE EVROPSKIH MEST: SLOVENIJA, 12.25 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.30 KOMISAR REX, NAD., 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 15.55 IZ POPOTNE TORBE: OTROK, 16.10 ČARODEJEV VAJENEC, ANGL. NAD., 16.40 SLIKE IZ SEČUANA: TRŽNICE, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.35 TV POGLED, 17.45 ZEMLJA IN NAPREJ, ANGL. ZNANS. SER., 6., 18.40 RISANKA, 18.55 VREME, DNEVNIK, ŠPORT, 19.40 EUTRINKI, 19.55 VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, NAD., 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 POLNOČNI KLUB, 0.10 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 03.10.1990, 0.35 ZEMLJA IN NAPREJ, ANGL. ZNANS. SER., 1.25 DNEVNIK, PON., 1.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.25 INFOKANAL

PETEK, 03.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.30 21. BIENALE INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA, 11.30 SUŠNO OBMOČJE, AVSTRAL. NAD., 13.15 GLASNIK, 13.40 OPUS, 14.05 EVROPSKI MAGAZIN, 14.35 ČRNO BELI ČAS, 14.50 ŠPORT ŠPAS, 15.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 03.10.1990, 15.40 BRAM IN ALICE, AM. NAD., 16.00 TV PRODAJA, 16.30 PRIMORSKI MOZAIK, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, 18.00 REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 VELIKA IMENA MALEGA EKRA: JOŽE POGAČNIK, 20.00 STARI RIM: VZPON IN PROPAD CESARSTVA, ANGL. DOK. SER., 20.55 STATISTI, ANGL. NAD., 21.20 STATISTI, ANGL. NAD., 22.00 ROKA, KI ZIBLJE ZIBKO, AM. FILM, 23.40 VROČINA, ITAL. FILM, 1.30 4400 POVRAATNIKOV, AM. NAD., 2.20 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 04.10.2008, I. SPORED TVS
 6.15 KULTURA, ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 7.40 IZ POPOTNE TORBE: OTROK, 8.00 POD KLOBUKOM: OD ZRNA DO MIZE, 8.35 SMRKC, RIS., 9.05 KINO KEKEC, BUNKEC, ŠVED. FILM, 10.45 POLNOČNI KLUB, PON., 12.00 TEDNIK, POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VELIKI SPOMLADANSKI KONCERT GIMNAZIJE KRANJ, 14.05 MLADI, DRŽNI IN LEPI, DOK. ODD., PON., 14.25 DRAGULJ, KANADSKI FILM, 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 LABIRINT, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 17.20 ZAKAJ PA NE, 17.30 NA VRTU, 17.55 POPOLNA DRUŽINA, 18.10 Z DAMIJANOM, 18.40 RISANKA, 18.55 VREME, DNEVNIK, 19.20 UTRIP, 19.35 VREME, ŠPORT, 19.50 TV POGLED, 19.55 FILMSKI SPODRSLJAJI, 20.00 FOYLOVA VOJNA: KONEC PREPLAHA, ANGL. NAD., 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.35 HRI-BAR, 23.35 SVITANJE, AM. NAD., 0.25 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 04.10.1990, 0.45 DNEVNIK, PON., 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL

SOBOTA, 04.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.50 TV PRODAJA, 9.20 SKOZI ČAS, 9.30 VROČI STOL, 10.45 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 04.10.1990, 11.10 POSEBNA PONUDBA, 11.25 TV PRODAJA, 11.55 PRIMORSKI MOZAIK, 12.25 STARI RIM: VZPON IN PROPAD CESARSTVA, ANGL. DOK. SER., 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.10 AFNA FRIKI, DOK. NAN., 14.35 TV PRODAJA, 17.00 NOGOMETNI MAGAZIN, 20.00 NOGOMET, TEKMA LIGE TELEKOM: DOMŽALE - MIK CM CELJE, 22.05 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.35 SLOVENSKI MAGAZIN, 23.00 SOBOTNO POPOLDNE, 1.15 PREISKOVALNI SODNIK, FR. TV FILM, 2.55 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 05.10.2008, I. SPORED TVS
 7.00 ŽIV ŽAV: SVET PETRA ZAJCA IN PRIJATELJEV, RIS., 9.00 ŠPORT ŠPAS, 9.25 KLJUČ DO SVETLOBE, DAN. NAD., 9.50 OGLASI+NAPOVEDNIKI, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, 11.00 IZVIR(N)I, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.25 FINA GOSPA, ANGL. HUM. NAD., 15.00 NLP, 15.00 5 MINUT SLAVE, 15.05 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.10 GLASBENI DVOBOJ, 15.40 ČLOVEŠKI FAKTOR, 15.45 ŠPORT, 16.00 DRUŽABNA, 16.25 HUMORISTIČNO-DOKUMENTARNA ODDAJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 17.15 NAGLASI!, 17.20 FOKUS, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 RISANKA, 18.55 VREME, DNEVNIK, 19.20 ZRCALO TEDNA, 19.35 VREME, ŠPORT, 19.50 TV POGLED, 19.55 DOBRODELNI KONCERT, PRENOS, 21.30 INTERVJU, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 DESET BOŽIH ZAPOVEDI: PETA, POLJSKA NAD., 0.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 05.10.1990, 0.25 DNEVNIK, 0.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 INFOKANAL

NEDELJA, 05.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.25 SKOZI ČAS, 9.35 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 05.10.1990, 10.00 GLOBUS, 10.30 28. TEKMOVANJE SLOVENSkih GODOB, 10.30 Z GLASBO IN S PLESOM, 10.55 PO POTEH USHUAIE, FR. SER., 11.25 POMAGAJMO SI, 11.55 SLOVENSKI MAGAZIN, 12.20 RAD IGRAM NOGOMET, 12.50 TV PRODAJA, 13.20 FILM, 15.20 TV PRODAJA, 15.55 NOGOMET, TEKMA ANGLEŠKE LIGE: MANCHESTER C. - LIVERPOOL, 17.55 TEKMA LIGE MIK V ROKOMETU: GORENJE - CIMOS KOPER, 19.30 ŠPORTNI FILM, 20.00 POGLED Z NEBA, FR. DOK. SER., 20.55 BERLIN ALEXANDERPLATZ, NEMŠ. NAD., 22.00 ODDAJA O ŠPORTU, 22.45 RIM, AM. NAD., 23.35 NA UTRIP SRCA: ZLATA RESNA GLASBA IN BALET (1958-2008), 0.05 D. BOŽIČ - M. VOGELNIK: OKNA, SAMA GLUHA OKNA, 0.35 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDJELJEK, 06.10.2008, I. SPORED TVS
 6.30 UTRIP, ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 ŠPORT ŠPAS, 9.35 GUMBEK IN RJAVEČEK, 10.00 RISANKA, 10.10 IZ POPOTNE TORBE: OTROK, 10.30 ČARODEJEV VAJENEC, 11.00 ZEMLJA IN NAPREJ, ANGL. SER., 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 STOPIMO SKUPAJ, DOBRODELNI KONCERT, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROSKA, 15.45 PAJKOLINA IN PRIJATELJI S PRISOJ, RIS., 16.05 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: KULTURA, 16.15 BISEROGA, LUT. NAN., 16.30 AFNA FRIKI: STOLPNICA, DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 PIKJEVE GLASBENE DOGODIVŠČINE, RIS., 18.45 DRAGI DOMEK, RIS., 18.55 VREME, DNEVNIK,

SPORT, 19.55 BRAT BRATU, HUM. NAN., 20.40 VROCI STOL, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PODOBA PODOBE, 23.25 GLASBENI VEČER: ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE, 1.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 06.10.1990, 1.20 TIHOMORSKO BREZNO, ANGL. DOK. SER., 2.10 DNEVNIK, 2.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.15 INFOKANAL

PONEDJELJEK, 06.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.35 SOBOTNO POPOLDNE, 13.50 TV PRODAJA, 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 14.50 POSEBNA PONUDBA, 15.05 ROGER FEDERER: DUH PRVAKA - POT DO PRVAKA, 15.30 ROGER FEDERER: DUH PRVAKA-PRVAK, 15.55 RAD IGRAM NOGOMET, 16.25 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 06.10.1990, 16.45 OSMI DAN, 17.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 18.00 REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 DR. WHO, ANGL. NAN., 20.00 TIHOMORSKO BREZNO, ANGL. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 RESNIČNA RESNIČNOST, 22.50 50 LET TELEVIZIJE: VELIKI DOSEŽKI SLOVENSKE KIRURGIJE, 23.20 TAJNA SLUŽBA, AM. NAD., 0.55 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 07.10.2008, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 NA POTEPE PO SPOMINU, 9.30 BISEROGA, LUT. NAN., 9.45 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: KULTURA, 9.55 AFNA FRIKI: STOLPNICA, DOK. NAN., 10.20 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 11.05 TIHOMORSKO BREZNO, ANGL. DOK. SER., 12.05 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 PLANET ROCK: NICK CAVE, 13.55 PODOBA PODOBE, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TROJČICE, RIS., 16.10 NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK, 16.20 POD SVETO TROJICO V SLOVENSkih GORICAH, 16.35 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 KSENJIJA BARAGA VPLETENA, RADOVAN JENKO GRAPHICS, DOK. ODD., 18.05 Z GLAVO NA ZABAVO, 18.35 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 KRTEK, BINKO, RIS., 18.55 VREME, DNEVNIK, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 SKRIVNOSTI YUCATANA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 RESNIČNI ROMMEL, ANGL. SER., 23.45 PRAVA IDEJA!, 0.10 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 07.10.1990, 0.35 KSENJIJA BARAGA VPLETENA, RADOVAN JENKO GRAPHICS, DOK. ODD., 1.00 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 INFOKANAL

TOREK, 07.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.25 NLP, 12.35 TV PRODAJA, 13.05 DOBER DAN, KOROSKA, 13.35 RESNIČNA RESNIČNOST, 14.05 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.35 STUDIO CITY, 15.30 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 07.10.1990, 15.50 IZVIR(N)I, 16.20 GLASNIK, 16.45 MOSTOVI - HIDAK, 17.20 BRAT BRATU, HUM. NAN., 18.00 REG. PROGRAMI, 19.00 OPERNI VEČER, 19.15 KRIZIŠČE KULTURNIH VPLIVOV, DOK. SER., 20.00 MUZIKAJETO: ROCK, 20.35 GLOBUS, 21.05 PRAVA IDEJA!, 21.30 VRHUNCI ANGLEŠKE NOGOMETNE LIGE, 22.20 DEDIŠČINA EVROPE, DOK. FILM, 23.50 TEMNOPOLTI ARJEC, NEMŠ. NAD., ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 08.10.2008, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 MOBY DICK IN SKRIVNOST DEZELE MU, RIS., 9.30 POD SVETO TROJICO V SLOVENSkih GORICAH, 9.40 SPREHODI V NARAVO: BUKOVJE V JESENI, 10.00 KNJIGA MENE BRIGA, 10.20 ODDAJA ZA OTROKE, 10.55 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.20 KSENJIJA BARAGA VPLETENA, RADOVAN JENKO GRAPHICS, DOK. ODD., 11.55 SKRIVNOSTI YUCATANA, DOK. ODD., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VROČI STOL, 14.25 50 LET TELEVIZIJE: OBALA SLOVENSKEGA MORJA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 NILS HOLGERSON, RIS., 16.10 MALE SIVE CELICE, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 BACEK JON, RIS., 18.55 VREME, DNEVNIK, ŠPORT, 19.55 FILMSKI SPODRSLJAJI, 20.05 STALIN I. AM. FILM, 21.30 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 SVETO IN SVET, 0.20 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 08.10.1990, 0.40 TURBULENCA, 1.35 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.35 INFOKANAL

SREDA, 08.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.40 SLAVNOSTNI KONCERT OB 50-LETNICI OTROŠKEGA IN MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA RTV SLOVENIJA, 12.40 VRHUNCI ANGLEŠKE NOGOMETNE LIGE, 13.30 HRI-BAR, 14.30 PO POTEH USHUAIE, FR. SER., 15.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 08.10.1990, 15.25 PRAVA IDEJA!, 15.55 ČRNO BELI ČAS, 16.10 KOKTAL, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 50 LET TELEVIZIJE: PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, 20.00 TARČA, 21.30 TEA TIME NA GORIČEM, DOK. FELJTON, 22.00 IVAN CANKAR: ROMANTIČNE DUŠE, 23.50 SLOVENSKA JAZZ SCENA: BIG BAND RTV SLOVENIJA, STEVE KLINIK, TADEJ TOMŠIČ IN MIA ŽNIDARIČ, 0.30 50 LET TELEVIZIJE: OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 09.10.2008, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 PAJKOLINA IN PRIJATELJI S PRISOJ, RIS., 9.30 MALE SIVE CELICE, 10.15 SORODNI DUŠI, ANGL. NAD., 10.45 TURBULENCA, 11.40 SVETO IN SVET, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, 13.50 PIRAMIDA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 GUMBEK IN RJAVEČEK, RIS., 16.10 FILIZ LETI, KRATKI IGRANI FILM EBU IZ NEMČIJE, 16.25 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MILAN, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 18.55 VREME, DNEVNIK, ŠPORT, 19.55 KOMISAR REX, NAD., 20.50 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PREISKOVALNI SODNIK, FR. TV FILM, 1.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 09.10.1990, 1.35 DUHOVNI UTRIP, 1.50 DNEVNIK, 2.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.50 INFOKANAL

ČETRTEK, 09.10.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.10 GLOBUS, 11.40 TARČA, 13.10 POGLED Z NEBA, FR. DOK. SER., 13.55 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 09.10.1990, 14.20 PRVI IN DRUGI, 14.40 50 LET TELEVIZIJE: OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE, 15.20 ZGODOVINA KOMUNIZMA: KOMUNIZEM IN NIEGOV DVOJNIK: 1929-1939, FR. DOK. SER., 16.25 EVROPSKI MAGAZIN, 16.55 DOBROTE ISTRSKE KUHNJE, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 IMPROMPTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA, 20.10 OTROK LUNE, ITAL. FILM, 21.55 ŠTEVILKE, AM. NAD., 22.35 VELIKI MALI DRUŽINSKI UMORI, FR. NAD., 0.10 PLANET ROCK: NICK CAVE, PON., 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

Pavlova hiša v Potrni

DELO IN ŽIVLJENJE UMETNICE V IRANU

Iran5 je nadaljevanje prejšnje razstave, s katero so opozorili na rasizem, izkoriščanje in kolonizacijo. Ali kot tokrat poudarja Maryam Mohammadi: »V sovinstičnih družbah je videti možnost osvojitve moškega sveta za žensko precej majhna. Moški imajo na voljo moč in vpliv, medtem ko se morajo ženske podrediti tradicijam, ki so jih njihove matere sprejele in posredovale.« Spoznanje, ki je izhodišče besed in fotografij dveh književnic in treh avtoric fotografij. Pomenljivo v zvezi z razstavo v Pavlovi hiši tudi je, da se je otvoritve udeležilo vseh pet avtoric, kajti vprašljivo je bilo, ali bodo pravočasno dobile vize za potovanja v Evropo, konkretno v Avstrijo.

Kurator razstave Stephan Schawarz poudarja, da so avtorice družbenokritične in da se zavzemajo za medkulturni dialog. Ne

kaj, kar uspešno uresničuje Pavlova hiša - kulturni dom štajerskih Slovencev v Avstriji.

Predstavljajo se književnici Farkhondeh Aghaei in Nahid Nahid Tabatabai in fotografinke Maryam Mohammadi, Sabet Sarvestani in Sara Sasani. Sodijo v srednjo oziroma mlajšo in vsestransko izobraženo generacijo Irančank, o katerih v Evropi nimamo dovolj pravih informacij, čeprav so mnoge aktivno vključene v kulturno dogajanje v Nemčiji, Franciji in drugih državah. Ali kot pravi uvodoma omenjena avtorica: »Ženske, ki bi se zadrževale na mestu, ki pripada moškim, morajo upoštevati vrsto strogih pravil in kodeksov vedenja. Ne samo da morajo pokrivati telo, isto velja tudi za lase, četudi so v družbi najbližjih moških sorodnikov ... Med moškimi in ženskami potekajo sicer pogovori, toda med njimi se vzpenja neviden zid, ki so si ga ženske same zgradile in ki naj prepreči moškim oddaljevanje od poti kreposti.«

eR
Fotografija L. Klar

Lastnik tega bona dobi v restavraciji in hotelu Lipa v Monoštru do 31. decembra 2008 10 % popusta.

Ezen szelvény tulajdonosa 2008. december 31-ig 10 %-os kedvezményt kap a szentgotthárdi Lipa étteremben és szállodában.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.
datanet.hu
ISSN 1218-7062
Tisk:
EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB